

บทที่ 1

บทนำ

ในบทนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอรายละเอียดในเรื่องต่อไปนี้ คือ

- 1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา
- 1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 1.3 ขอบเขตของการวิจัย
- 1.4 สื่อบทคัดย่อเบื้องต้น
- 1.5 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย
- 1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัยครั้งนี้

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันหน่วยงานทางการศึกษา ซึ่งสังกัดกระทรวงศึกษาธิการได้ตระหนักถึงความจำเป็นของการนิเทศการศึกษาเป็นอย่างมาก เพราะได้เล็งเห็นว่าการนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่คาดหวังและยอมรับการทำงานตามขั้นตอนของกระบวนการแก้ปัญหาแบบวิทยาศาสตร์ ซึ่งเป็นการทำงานอย่างมีระบบและตั้งอยู่บนรากฐานของประชาธิปไตยที่ให้ความสำคัญของกระบวนการกลุ่ม และเน้นความมีมนุษยสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกัน ฉะนั้นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแต่ละแห่ง จึงได้จัดและกำหนดให้มีตำแหน่งศึกษานิเทศก์ขึ้นในระดับต่าง ๆ ทั้งในส่วนกลาง เขตการศึกษา จังหวัด หรืออำเภอ ทั้งนี้แล้วแต่ความจำเป็นและลักษณะงานของหน่วยงานนั้น ๆ

กรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เป็นหน่วยงานทางการศึกษาแห่งหนึ่ง ซึ่งตระหนักและเห็นความสำคัญในเรื่องดังกล่าว จึงได้จัดตั้งงานศึกษานิเทศก์ขึ้น ในกองส่งเสริมพลศึกษาและสุขภาพ เมื่อปี พ.ศ. 2497 เพื่อปฏิบัติหน้าที่และประสานงานกับหน่วยงานศึกษานิเทศก์ของกรมอื่น ๆ โดยจัดให้มีการดำเนินการนิเทศ ลอบรมในสายวิชาพลศึกษา สุขศึกษา สวัสดิศึกษา นันทนาการ ลูกเสือ ยุวกาชาด การกีฬา และกิจกรรมเยาวชน (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา, 2531) ในระยะเวลา

ต่อมา กรมพลศึกษาได้ขยายงานศึกษานิเทศก์ออกไป โดยกำหนดอัตราและตำแหน่งศึกษานิเทศก์กรมพลศึกษาไปประจำยังเขตการศึกษาทุกเขตการศึกษา และจังหวัดทุกจังหวัด โดยยึดถือระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วย หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา พ.ศ. 2519 เป็นแนวปฏิบัติ ซึ่งกำหนดหน้าที่ของศึกษานิเทศก์กรมพลศึกษาในข้อ 4 ไว้ดังนี้

ข้อ 4 หน้าที่ของพลศึกษานิเทศก์

1) นิเทศ อบรม ตรวจสอบ และติดตามผลการเรียนการสอนตามหลักสูตร หมวดวิชาพลานามัย ลูกเสือ ยุวกาชาด นันทนาการ กีฬา และกิจกรรมเยาวชน ในโรงเรียนทุกประเภท และทุกระดับการศึกษา ตลอดจนโครงการชุมชน สถาบันและหน่วยงานอื่น

2) ศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัยปัญหาการศึกษา การเรียนการสอน หมวดวิชาพลานามัย ลูกเสือ ยุวกาชาด นันทนาการ กีฬาและกิจกรรมเยาวชนในโรงเรียนทุกประเภททุกระดับการศึกษา

3) ดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน หมวดวิชาลูกเสือ ยุวกาชาด กีฬา และกิจกรรมเยาวชนทุกระดับการศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นตามนโยบายและเป้าหมายของกระทรวงศึกษาธิการ

4) จัดทำคู่มือครู เอกสารวิชาการ และวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน

5) จัดประชุมอบรม สัมมนา ครู อาจารย์ หรือผู้บริหารการศึกษา เพื่อส่งเสริมงานทางวิชาการ

6) ดำเนินงานร่วมกับกรมวิชาการ กรมสามัญศึกษา กรมการฝึกหัดครู กรมอาชีวศึกษา และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรทุกระดับ รวมทั้งการศึกษานิเทศ และการศึกษาผู้ใหญ่

7) ปฏิบัติงานตามโครงการหรืองานต่าง ๆ ของกระทรวง กรมและกองต่าง ๆ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการ

8) ประสานงานระหว่างศึกษานิเทศก์ทุกฝ่าย ทุกหน่วยงาน เพื่อพัฒนา
ด้านวิชาการที่เกี่ยวข้องกับวิชาพลศึกษา สุขศึกษา ลูกเสือ อนุชาชาด นันทนาการ
กิจกรรมกีฬา และเยาวชนในโรงเรียนทุกประเภทและทุกระดับการศึกษา

9) เสนอแนะและให้คำปรึกษาทางวิชาการแก่กรมพลศึกษา

10) ปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องที่ได้รับมอบหมายหรือปฏิบัติงานเฉพาะกิจ
ที่ได้รับมอบหมายเป็นครั้งคราวหรือเป็นกรณีพิเศษ

และหลังจากนั้นกรมพลศึกษาก็ได้มีการปรับปรุงโครงสร้าง อัตรากำลัง
บทบาทหน้าที่ของหน่วยศึกษานิเทศก์กรมพลศึกษาเรื่อยมา แต่ในสถานที่เป็นจริงแล้ว
การปฏิบัติงานจริงของศึกษานิเทศก์กรมพลศึกษา ตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนดไว้ใน
มาตรฐานการกำหนดตำแหน่งข้าราชการครู สายงานศึกษานิเทศก์ ตามลักษณะงาน
ทั่วไปไม่เหมือนกับศึกษานิเทศก์ของกรมอื่น ๆ เพราะศึกษานิเทศก์กรมพลศึกษายัง
ต้องปฏิบัติงานด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องนอกเหนือจากงานในบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบ
หมายอีกหลาย ๆ อย่าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษาประจำ
จังหวัด ซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในส่วนภูมิภาค และประจำอยู่ในพื้นที่จังหวัดทุกจังหวัด จาก
การที่ได้มีการประชุมสัมมนาศึกษานิเทศก์กรมพลศึกษาทั่วประเทศประจำปีหลายครั้ง
ตลอดการประชุมสัมมนาร่วมกันในระดับเขตการศึกษาและจังหวัด ทราบว่าศึกษา-
นิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำจังหวัดทุกจังหวัดต่างก็ประสบปัญหาในการปฏิบัติงาน
เหมือน ๆ กัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อหน่วยศึกษานิเทศก์กรมพลศึกษากำลังดำเนิน
การขอปรับปรุงโครงสร้างและอัตรากำลังระยะที่ 2 (พ.ศ. 2531-2533) ซึ่งเป็น
ระยะเดียวกันกับที่สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้รับอนุมัติให้ใช้โครงสร้าง
และแผนอัตรากำลัง 3 ปี รอบที่ 2 (ปี 2533-2535) โดยเริ่มใช้ในปี 2534 ซึ่ง
โครงสร้าง และแผนอัตรากำลังของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการดังกล่าวได้
กำหนดเอางานที่เกี่ยวข้องกับกรมพลศึกษาที่ศึกษานิเทศก์กรมพลศึกษา ประจำจังหวัด
เป็นผู้ปฏิบัติอยู่เดิมทั้งหมดไปอยู่ในกรอบงานของฝ่ายส่งเสริมพลานามัย และกิจการ
พิเศษ ซึ่งเป็นฝ่ายที่จัดตั้งขึ้นใหม่ในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด

ฉะนั้น ในอันที่จะยืนยันข้อมูลที่แท้จริงเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานของศึกษานิเทศก์กรมพลศึกษา ประจำจังหวัด ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นศึกษานิเทศก์กรมพลศึกษา จึงมีความสนใจที่จะศึกษาในเรื่องดังกล่าว เพื่อที่จะเป็นข้อมูลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของกรมพลศึกษา ได้พิจารณาหาแนวทางประกอบการวางแผน ปรับปรุง พัฒนาโครงสร้าง บทบาทหน้าที่ของศึกษานิเทศก์กรมพลศึกษา ประจำจังหวัด ให้บังเกิดผลดีและเป็นประโยชน์ยิ่งขึ้นต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

- 1) เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำจังหวัด ตามขอบข่ายงาน บทบาท หน้าที่และภารกิจ ที่กรมพลศึกษามอบหมายให้
- 2) เพื่อศึกษาปัญหา และความต้องการในการดำเนินงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำจังหวัด

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการดำเนินงาน เฉพาะศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำจังหวัด เท่านั้น ศึกษา-นิเทศก์ กรมพลศึกษาส่วนกลาง และเขตการศึกษา ไม่รวมอยู่ในกลุ่มตัวอย่างของการศึกษาวิจัยครั้งนี้

1.4 ข้อตกลงเบื้องต้น

ข้อมูลที่ผู้วิจัยรวบรวมได้จากแบบสอบถาม ถือว่าเป็นข้อมูลที่ได้รับความรู้สึกที่แท้จริงของผู้ตอบแบบสอบถามและเป็นข้อมูลที่เชื่อถือได้

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

1) สภาพปัจจุบัน หมายถึง ลักษณะของการดำเนินงานและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และการปฏิบัติงานตามขอบข่ายงานที่กรมพลศึกษามอบหมายให้ศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำจังหวัดถือปฏิบัติ

2) ปัญหา หมายถึง ปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นสาเหตุ หรืออุปสรรคต่อการดำเนินงานตามหน้าที่และการปฏิบัติงานตามขอบข่ายงานที่กรมพลศึกษามอบหมายให้ ศึกษา-นิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำจังหวัดปฏิบัติ

3) ความต้องการ หมายถึง ระดับของความรู้สึกรู้สึกของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำจังหวัดที่ประสงค์จะปฏิบัติงานตามขอบข่ายงาน บทบาทหน้าที่ และการปฏิบัติงานที่กรมพลศึกษามอบหมายให้ปฏิบัติ

4) สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด หมายถึง หน่วยงานราชการในส่วนภูมิภาค สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งตั้งอยู่ในจังหวัดต่าง ๆ ทั้ง 72 จังหวัด

5) ศูนย์พลศึกษาและวิทยาศาสตร์การกีฬาจังหวัด หมายถึง หน่วยงานส่วนภูมิภาค สังกัดกรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามประกาศของกรมพลศึกษา ลงวันที่ 2 ตุลาคม 2534

6) ศึกษาธิการจังหวัด หมายถึง หัวหน้าส่วนราชการของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ซึ่งปฏิบัติงานในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดทั้ง 72 จังหวัด

7) ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด หมายถึง ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัดทุกคน ซึ่งปฏิบัติงานในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด และทำหน้าที่กลั่นกรองงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำจังหวัดก่อนนำเสนอศึกษาธิการจังหวัด

8) ศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำจังหวัด หมายถึง ข้าราชการครู ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ประจำในจังหวัดต่าง ๆ ตามคำสั่งของกรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการทุกคน ทั้ง 72 จังหวัด

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

ผลจากการศึกษาวิจัยคาดว่าจะได้รับประโยชน์ดังนี้

1) เป็นข้อมูลในการแก้ปัญหาและปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2) เป็นข้อมูลเสนอต่อกรมพลศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปวางแผนพัฒนางานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา